

tru monarhie.

an 18 cor. 30 fil.

or. 1

ru străinătate:

a an 24 coroane

12 cor. 1/4 ar

5 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un şir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

☐ ☐

Toi ce priveşte foata
să se adreseze la: Re-
dacţiunea şi admini-
straţiunea „Unirea”
în Blaj.

oaie bisericească-politică. — Apare: Marţi, Joia şi Sâmbăta.

Carmen Sylva.

Donsoarta regelui Carol de fe-
pomenire, împlineşte anul al
“
După moartea augustului ei soţ,
na regală, cu toată strălucirea
a trecut pe alte frunţi; Regina
isabeta se retrage din palaturile
rite, ca să-şi petreacă restul zilelor
Curtea de Argeş, unde e mor-
ântul marelui rege, care a ridicat
omânia la starea ei înfloritoare
acum.

Aici, la umbra zidurilor, ce
partă în temelia lor amintirea lui
egru Vodă şi a Meşterului Manole,
gina-poetă trăieşte clipe de odihnă,
onsacrându-şi toată viaţa operei
binefacere.

„Mama răniţilor“ din războiul
omâno-ruso-turc, şi-a continuat
pera ei de înger păzitor al ţării,
rin atâtea azile, ce le-a ridicat şi
prijinit, prin „Vatra luminoasă“ —
rângăierea bieţilor orbi — prin o
erie întregă de marinimii, până la
iarele spital ce-l proiectează acum
Curtea de Argeş, pentru care a
erffit singură un sfert de milion lei.

Ea s'a coborât aproape de inima
oporului; a ascultat palpătirile ei
i le-a înţeles. Ţara, a cărei Stă-
nă era, a înţeles-o şi a iubit-o;
lela părăiaşul gureş, ce se prăvale
n Valea Prahovei până la creştetele
lbite de nea a Vârfului cu Dor şi
a Caraimanului...

Sufletul ei de poet a ştiut să
prindă, în creaţii neperitoare, toate
tainele şi legendele, ce planau de-
asupra plaiurilor ţării.

Aureola de poetă a luat o stră-
lucire tot aşa de mare, ca şi a co-
roanei de oţel — şi strălucirea
aceasta s'a resfrânt şi asupra ţării
puţin cunoscute, dela gurile Dunării.

Cu prilejul acestei aniversări,
ne gândim şi noi cu recunoştinţă
şi admiraţie la mama ocrotitoare a

fraţilor nostri de sânge; la poeta,
a cărui nimb străluce şi în literatura
universală.

Ne-am împărtăşit şi noi din
bogata comoara sufletească a Ei;
şi chiar acum — în decursul răs-
boiului — Regina-poetă a făcut
răniţilor nostri un preţios cadou,
reeditând minunatele sale „Cuvinte
sufleteşti“, pline de resemnare şi
îndemnuri, cu adevărat evanghelice.

Dumnezeu să-i însemneze restul
zilelor, ca să-şi poată continua opera
sa providenţială: de mamă duioasă
şi poetă, ce mângăie şi ne înalţă
sufleteşte!

Cauzele concubinajului.

Prima cauză şi putem zice principală
a lăţirii concubinajului în proporţii aşa de
estinsse este *neorientarea poporului în celea
sufleteşti*, respective lipsa de credinţă tmei-
nică, bazată pe frica adevărată de Dum-
nezeu. Poporul nostru, în celea mai multe
părţi şi de celea mai multeori, nu încheie
căsătoria din adevărată dragoste, ci totdeauna
judecă cam aşa: Cutare, ori cutare este din
familia bădii Toader ori bădii George, are
zestrea frumoasă! Aşa de multeori să întâmplă
că din o părţea de loc se vină la ceartă
neplăceri şi procese, cari nu sunt altceva
decât o urmare a aceluia fapt dureros căci
căsătoria nu au privit-o ca un lucru sfânt
şi dumnezeesc, ci un fel de târg. Dacă cre-
dincioşii noştri ar fi instruaţi, respective dacă
lor în predici şi cuvântări potrivite li-s'ar
spune pe înţelesul lor, că ce este căsătoria,
cine a pus bază, de ce drept este ea, care
este tînta ei, cum trebuie privită în lumina
adevăratei credinţe, în Isus Hristos, care a
ridicat-o la taină sfântă, alături de taina
sf. Cuminecături şi a celorlalte taine dum-
nezeşti, nesmintit, că ar fi rari cazurile de
căsătorii nelegiuite.

După părerea mea ar fi consult ca
preotul să ţină predici de conţinutul acesta,
şi înainte de cununie cu o zi ori două, ori
cecece ar fi mai consult şi cu două-trei
săptămâni, adecă din momentul când vin la
fidanţare să-i instrueze, să le deschidă ochii
şi să-i facă atenţi în chip cuminte! De
cumva vede, că una din părţi şovăieşte, să
cerce cauza acestei şovăieli pe toate căile
posibile şi iertate, şi numai apoi se porceadă

la cununia mirilor, după ce vor fi toate bine
şi cu chibzuială creştinească şi pastorală.

Şi apoi să nu-şi uite preotul să mai
ţină cont de ceva şi anume, o bine şi nepus
de cuminte ca în sf. biserică, înainte de a
se începe actul cununiei, să li-se ţină mirilor
şi celor prezenţi o alocuţie cât de mică în
chip demn şi la înţeles, carea de sigur va
avea urme neşterse în momentul acela mare
şi asupra mirilor şi asupra tuturor celor
prezenţi. Nu este bine ca să ne apucăm a
face serviciul sf. Cununii fără de o mică
alocuţie.

În locul al doilea greşim noi preoţii
şi ne facem vinovaţi de concubinaj prin aceea,
că nu urmăm o acţiune unitară după legile
şi dispoziţiile bisericeşti faţă de părechile
concubine

Cine este preot adevărat cu prudenţă
pastorală îl face atent pe concubin şi pri-
vatim îi dovedeşte, că el nu din răutate nici
din mânie nu-i administrează sf. sacramente
şi sacramentale, ci că acesta nu permite
legea şi că dacă chiar ar călca legea şi iar
satisfacă dorinţei, totuşi nici un folos nu
trage ci mai tare se osândeşte în faţa lui
Dumnezeu. Cam în felul acesta tractează
preotul prudent, prin ce încunjură certele
din parohie şi în aceeaş vreme ţinând cu
tărie de fer la aderăr, va fi o pildă vie şi
pentru alte părechii, cari ar voi să păşească
pe calea concubinajului. De vede concubinul,
că trec luni, trec ani, în care preotul nu se
apropie de casa lui, nu-l spovedeşte, cumi-
necă; apoi că la bobotează nu-l cercetează,
îşi deschide ochii şi ori părăseşte calea pă-
cătoasă, ori face ce face şi se cunună. La
din contra dacă vede, că toate i-se împlinesc,
el nu mai simte nici o remuşcare, să con-
sideră ca şi cel mai bun creştin, şi de aci
apoi perirea lui.

Din celea înşirate apare dară, că bi-
serica noastră, respective preoţimea noastră
are să se lupte cu estirparea concubinajilor,
cari sunt de două speţii şi anume: Concu-
bini, cari trăiesc în nelegiuire vreme de un
an doi-trei ori şi mai mulţi ani de probă,
dară cari la urmă strănşi cu uşa ori pără-
sesc calea păcătoasă şi se despart — cecece
e foarte rar — ori apoi vin şi cu mare
năcaz şi după multă vorbă se supun actului
sf. Cununii.

Un mijloc potrivit pentru reducerea şi
sistarea totală a concubinajilor e înfiinţarea
Reuniunii Mariane între credincioşi, prin cari
reuniuni pio creştineşti — fetele, feciorii,
părinţii, mamele — din bună vreme se dedau
la acte de pietate.

În cadrul acestor Reuniuni pii se pot catechiza deosebit — tinerii și tinerele — când confidențial și cu deosebită prudență pastorală li-se pot spune multe-multe de tot, înțeleg lucruri, cari poate, spuse în auzul la tot poporul, nu ar avea nici un efect.

În cadrul unei Reuniuni Mariane, cari pe preot nimic nu-l costă, va ținea câteva ore de mărturisire și în fiecare lună servirea Paraclisului și alte acte pii, pe care și-le croiește fiecare preot precum află el de potrivit. E timpul suprem pentru aceste acte pii. Dacă nici acum nu ne vom strânge rândurile pe vremuri când nu suntem siguri pe viață și moarte, apoi nu ni-le vom strânge mai mult nici odată. Și ca o urmare tristă la sfârșitul acestui războiu cumplit ne vom trezi, că fondul moral al poporului nostru va fi redus.

Deie Dumnezeu ca scrisul meu, făcut din curată dragoste față de biserică și neam să aștechoul dorit prin aceea, că în jurul acestei chestii momentose și gravă să se încingă o discuție în toată demnitatea și splendoarea sa din partea celor mult mai competenți de cât eu. Din aceasta frământare apoi să răsară farul conducător, de care avem să ne ținem preoțimea în delucidarea acestei boli lipicioase, acum mai amenințătoare decât oricând altădată. Deie Dumnezeu!

O. G.

O nouă notă a ministrului de externe austro-ungar în chestia vasului „Ancona“. — Ministrul comun de externe, contele Burian a predat ambasadorului american răspunsul la nouă notă americană. Nota face amintire de ancheta pornită în afacerea scufundării vasului „Ancona“ și constată, că vasul a cercat să se refugieze și din cele 16 pușcături ale submarinului numai două au lovit nașa „Ancona“. Personalul de pe „Ancona“ nu a salvat

pe pasageri, ei și-au salvat numai viața lor proprie. Fiindcă personalul de pe submarin nu a grăbit întru salvarea „Anconei“, pe lângă toată ordinațiunea comandantului de pe vas, el s'a făcut vinovat de pedeapsă. Prin urmare Monarhia nu e obligată la recompensă, dar pentru susținerea bunelor rapoarte cu America, e aplicată să o facă.

Declarațiile ministrului de războiu Gallieni contra păcii. — În senatul francez a fost pus spre dezbateră proiectul de lege, referitor la înrolările contingentului din 1917. Gallieni, ministru de războiu a declarat, că chemarea contingentului din 1917 la serviciul de arme e numai o dispoziție preventivă. De încheiere a anunțat: Franța, care înainte cu 18 luni a fost pentru pace, acum cu toată puterea voinții e pentru continuarea războiului, pentru care va lua toate mijloacele necesare.

Introducerea serviciului obligator de arme în Anglia. — Agenția „Reuter“ anunță: Premierul Asquit a anunțat în consiliul ministerial, că se impune introducerea serviciului obligator de arme. Declarațiile lui Asquit au fost primite cu aplauze. Ziarul „Times“ anunță, că cabinetul ministerial a decis, ca în curând să înainteze proiectul referitor la introducerea serviciului obligator de arme camerei comunelor, spre a fi pus la discuție.

Ce scrie presa elvețiană de condițiile de pace ale Germaniei

După „Neue Züricher Zeitung“ cercurile conducătoare din Germania sunt aplicate ceapă tratativele de pace pe lângă toarele condiții: Redarea independentă statului belgian cu aceea condiție, ca se mai repetească evenimentele anului 1914. Belgia să dea Germaniei desdaunare războiului, și până la solvirea acesteia va sta sub puterea militară a Germaniei. Teritoriul Franței ocupat de armatele germane va fi redat Franței, în schimb Franța deobliga, ca suma de 18 miliarde franci să fie împrumutată Rusiei, să o predea Germania. Polonia rusească va fi declarată de regat independent sub un principe german, Polonia va plăti tribut de războiu. Rusia va primi o țară liberă prin sinul persic, așa i-se va satisface politica urmată de veacuri. Italia va abdică de insulele ocupate dela Turcia, pe care Italia va fi declarată de status quo ante. Bulgaria va anexa Macedonia și Serbia teritoriul ce se estinde dela Niș până la Semendria și Dunăre. Serbia veche par rămânea independentă sau sub un regat comun, să se unească cu Muntenegru. Albania va fi proclamată de regat independent. Pretenziunile României și ale Greciei până acum nu se poate cunoaște în amănunte.

Ziarul apelează la statele neutrale, ca pe baza acestor condiții să înceapă discuții asupra tratativelor de pace.

FOIȚA.

Aveam un camarad...

— Motiv după Ukland. —

Aveam un camarad de soarte
Atâta de tîndr și bun,
Se dase signalul de moarte,
Și el s'a pornit lângă mine,
Sub răcnetul groznic de tun.

Un glonte pe drum rătăcește...
Pe mine-ori pe el va cădea?
Dar ah, camaradul scărșnește
Și cade — și 'n peptu-mi se rupe
O parte din inima mea.

Un braț a voii să-mi întindă,
Când tocmai ținteam furios,
Dar n'a putut mâna să-mi prindă,
Mi-a zis doar atât: camarade
Adio rămâi sănătos!

Pe manta-i alături de pușcă
L'am pus liniștit în mormânt;
Ca fiara scăpată din cușcă
M'am dus apoi dărz spre tranșee
M'am dus în sălbatic avânt...

Și acum departe de iadul
Ce cândva 'mprejuru-mi ferdea,
Deplîng și-mi evoc camaradul,
Acolo, cu el mi se rupe
O parte din inima mea!

T. Murășanu.

Pătruțul maichi.

La gară lume multă de femei. Cu toate aceste nici un sgomot mai mare. Ochi plecați în pământ, buze încheștate, ori priviri duioase înspre direcția pe unde vine trenul... și atâta tot.

În sfârșit trenul sosește. Un șierat scurt, închis, — și parcă jalnic, nespus de jalnic — și apoi se oprește. Iar femeile aleargă la cupelele de clasa a treia, unele numai scot câte un suspin înăbușit și privec a jale la hainele sure cari se văd prin ferestrele vagoanelor. Altele mai vorbesc câte-o vorbă cu cătanele, cu bieții răniți cari se întore de pe câmpul de luptă...

— N'ai văzut pe Mitruța meu?

— Cordoș Ion dela al cincizecișunulea nu-i aici?

Tot întrebări cari de regulă nu-și primesc răspuns satisfăcător. Câte-odată, rar, rar de tot, se mai aude din gura câte-unui rănit:

— Spuneți la muierea lui Lung Gavrilă

că bărbatu-său li pușcat la un picior, da nu-i greu...

Și trenul se mișcă — și vorbele celor din urmă se pierd... Intre femei una leșină desigur femeia lui Lung Gavrilă, ori maică ori sora lui...

Gara se golește — și mă duc și eu. Lângă un stâlp de telegraf mai văd o femeie cu ochii înlăcrimați, cu privirile pierdute în zarea depărtată. O femeie ca de patruzeci și cinci de ani. Li arunc o întrebare ca în trecut:

— Ce stai aici lele? Doar ai căpătat vre-o știre?

— Ba nu părinte... De Pătruțul maichi tuca-i-ar maica rănuțele lui — nu se poate căpăta nici o știre... M'am oprit. Am întrebat-o cu deamănuntul despre timpul când s'a dus în oaste, despre regiment, companie. Adecă numai am vrut s'o întreb, căci ea m'a întrerupt deodată zimbînd. Dar ce zimbet Doamne — cum nici odată n'am văzut mai amar...

— De patru ani ești la noi părinte și nu mă cunoști încă? Eu n'am pe nime dus în bătaie, n'am pe nime, numai ar fi trebuit să am!.. Dar n'am...

Am întrebat-o din nou: *

— Dar cine-i Pătruțul maichii?

La această întrebare a mai scos un suspin amar și apoi a plâns cu hohot, ba a și făcut a se boci...

Guvernul german prin agenția „Wolff“, declara, că informațiile ziarului amintit sunt numai combinații fantastice; ele nu dau icoana fidelă a cercurilor conducătoare din Germania.

Din Camera română. — Una din cele mai interesante ședințe ale camerei române a fost ședința de luni, când la dezbaterile în jurul proiectului de răspuns la Mesaj a luat cuvântul fostul prim ministru Petre Carp, și deputații guvernamentali George Diamandi și Const. Stere. D. P. Carp a ținut următorul discurs: Trebuie să ne dăm socoteala în prima linie întru cât marile state cari duc războiul influențează realizarea idealului național românesc. Pentru acest scop e necesar să curățim întâi atmosfera de o serie de legende cari împiedică să vedem clar lucrurile. Anglia a dat ca motiv al războiului apărarea statelor mici. Dar am văzut cum a apărât Anglia aceste state. — le a apărât numai ca să se folosească de ele. Credeți, d-lor că putem realiza idealul nostru peste Carpații de cari a vorbit deputatul Leonte Moldovanu? Nu cred. Ardealul îl putem căpăta numai prin sfărâmarea monarhiei austro-ungare. Rusia își va păstra atunci pentru dânsa Bucovina, iar Banatul îl va da Serbiei, și Rusia va lua apoi portul nostru Galați, despre care lucru a făcut amintire încă în timpul păcii. Pentru Rusia poate exista numai un ideal rusec: o parte din Moldova și Bucovina să devie rusești. Porțile de fier să fie sârbești, adică tot rusești. Și asta să însemne realizarea idealului național al românilor? Aceasta e situația. Efectele puterii germane le-am simțit totdeauna și asta în chip binefăcător. O justă apreciere ne duce la încheierea, că România trebuie să pornească pe aceea cale, care o ferește să devie vasala Rusiei. Al. C. Cuza (întrerupe): Să

dăvenim atunci vasalii ungarilor? P. Carp (continuând): N'am fost până acum niciodată vasalii ungarilor și nici nu o vom fi vreodată. La noi în România s'a format o atmosferă specială de enervare politică și lipsă de sinceritate. Afirmatia deputatului Moldoveanu că Românii din Ardeal au fost numai mânâți în foc — e foarte regretabilă. Cuvintele acestea au fost o ofensă adusă eroilor cari și-au găsit moartea pe câmpul de onoare. Agitatorii războinici, cari țin înținuri publice — ar face bine să declare că mergem cu Rusia, vom căpăta Ardealul, dar vom pierde o bucată din Moldova. Strămtorile Dardanelor odată ajunse în mâinile Rușilor, ne vor fi închise și ni se vor lua gurile Dunărei. Delavrancea întrerupe): De unde știți că Rusia voințe toate acestea? D. Carp (răspunde): Lucru e cunoscut, chiar dacă nu este spus. În asemenea condițiuni poporul român nu va merge cu Rusia. O asemenea alianță va avea numai de urmare că Rusia se va folosi numai de armata noastră, de poporul nostru, dar prin asta nu vom trage nici noi foloase, nici românii din alte ținuturi.

D. P. Carp adresându-se apoi către prim-ministrul Brătianu, a spus: — suferi de nehotărire!! Ia o hotărîre — și nu vei mai suferi! O voce: Stare de asediu! Carp: Cine nu poate rezista multă vreme sgomotoasă — nu este om de stat. Doresc d-le Brătianu, ca d-ta să nu fi târît de evenimente, ci să mergi în conformitate cu ele.

A luat apoi cuvântul deputatul guvernamental George Diamandi, care a combătut părerile dlui Carp, punând la îndoială că Rusia ar voi să ia gurile Dunării și Galații. După catastrofa dela Serajevo — Germania a vrut să se folosească de superioritatea ei militară.

Vorbind apoi de momentele favorabile pentru intervenția României în război, d.

Diamandi a spus că nici înfrângerea austro-ungară dela Lemberg n'a fost un prilej pentru România. Armata română n'ar fi putut împlini ceea ce milioanele de ruși n'au reușit să împlinească. D. Diamandi declară că a eșit din Acțiunea Națională a d-lor Take Ionescu și Filipescu, fiindcă aceștia voiau cu orice preț intrarea României în război. România nu trebuie să pornească contra Basarabiei, cum crede d. Carp, ci trebuie să se unească cu Ententa, fiindcă crede că acolo sunt interesele vitale ale României. Deputatul Const. Stere declară că trebuie să ia cuvântul, fiindcă se simte obligat să se gândească la Basarabia. Fiind des întrerupt d. Stere declară că dacă ar fi chiar condamnat la moarte, el încă va vorbi pentru Basarabia, căci e unicul deputat român născut acolo. Chiar dacă parlamentul român nu voințe să ție seamă de cuvintele lui — acesta trebuie să recunoască totuși, că-și face datoria. Acum nu e vorba de a avea înclinări pentru una sau alta din națiunile în luptă. Pentru națiunea română, interesele ei constituie scopul suprem — și pentru România există numai o singură politică. (Aplauze și întreruperi.)

Deputatul Diamandi: Oricari ar fi părerile d-lui Stere — trebuie să-l lăsăm să vorbească, căci vorbește într'un mare moment. (Sgomotul continuă.) Stere (continuă): O victorie a Rusiei ar însemna alipirea Galitiiei, Constantinopolului, a Strămtorilor, Dunărei până la porțile de fier — de Rusia. România ar rămânea în mijlocul imperiului rus legată de Apus numai prin Ungaria. Dacă Rusia ajunge la Dardanele — asta înseamnă drumul spre nimicirea României. Oratorul relevă apoi perfidia politicii rusești față de naționalitățile din imperiul rus. Existența României e imposibilă dacă politica rusă panslavistă înflorește. Fac apel la spi-

— Vezi părinte, durerea mea e veche. S'a și stins de mult. Dar porunca împăratului îmi mi-a înțit-o că vezi părinte, toată muierea are pe cine plânge, numai eu nu am. Nu nici nu mă duc în stație, nici nu mă apropui de tren, ci stau aici lângă stâlp, că eu, numai eu sunt care n'am pentru-ee să mă duc în stație...

Își mai șterse o lacrimă și apoi continuă:

— Au trecut douăzeci de ani de atunci. Douăzeci de ani de durere... Am rămas văduvă cu un prunc, Pătruțul maichi, țuca-i-ar maica gura lui. Am văzut de atunci mulți prunci — și de proști și de domni mari, dar ca Pătruțul meu n'am mai văzut. Era istet cum nici nu-ți pot spune, toată lumea se mira de istețimea lui. El era singura mea mângâiere și bucurie. Era de patru ani — și de dragul lui lucram ca o roabă, de dragul lui trudiam ziua și noaptea și eram fericită când venia în brațele mele — și când mă prindea de după cap, și-mi săruta fruntea și ochii și obrații. Când săpam mălaiul el era alături cu mine, îi făcusem și lui o săpă mică — și cânta o cântare care de atunci n'am mai auzit pe nime să o cânte.

Iar eu îl priveam cu drag și crede-mă nu mintesc, săpam într'o zi ca alta în două. Dar ce să-ți mai spun — și dumneata ai prunci — ști dulceața lor...

Era prin postul Sântă-Măriei, eu eram cu Pătruț la seceră la ovas. Eu seceram iar

el cu mânuțele lui scumpe aduna ici-colo câte-un mănunchiu și cânta și rîdea de rîdea și sufletul în mine. Am aruncat seceră jos și l'am luat în brațe și l'am gugulit și l'am sărutat de nu mă mai puteam sătura. Și tot așa am făcut toată ziua, când seceram, când îl luam în brațe. Și nu știu ce parcă-mi spunea... că nu-i a bună...

Odată numai îl văd că fuge către drumul țării. Văzuse pe Moș Gheorghe, — un vecin de-al nostru, cum venia dela vînat cu un iepure în spate. Moș Gheorghe s'a oprit, a șezut pe marginea drumului și l'a luat în brațe.

Apoi a fost o veselie nemaipomenită — moș Gheorghe îi povestea, iar el rîdea. Eu auziam cum îi spunea Moș Gheorghe că și el va avea pușcă dacă va crește mare, când va merge în cătanie. Eu nu mai puteam sta la seceră, m'am dus și eu către el. Eram numai câțiva pași de el — și numai ce aud pe Pătruț:

— Dă-mi pușca pe mine, moș Gheorghe!.. Moș Gheorghe își puse pușca la ochi.

— Stai în loc, Moș Gheorghe! — strigai eu ca eșită din minți.

— Las' Dochie, că pușca-i goală — îmi răspunse el — și nici nu isprăvi bine vorba — și pușca se slobozi, iar Pătruțul maichi se rostogoli la pământ. Il nimerise în piept.

O, părinte, crezi dumneata că aș putea găsi vorbe ca să-ți spun amarica durere ce

am simțit-o atunci? Atâta să ști, că nu pot să fie în lumea asta chinuri mai mari, ca chinurile ce le-a suferit Pătruț... Și eu... eu îl vedeam cum se chinuie și nu-i puteam ajuta nimic — decât îi sărutam rana și plângeam. M'am împuterit — să nu-mi pierd mințile — c'atunci — cine ar mai fi plâns lângă el? Moș Gheorghe înnebunise cum se cade în urma acelei întâmplări, iar eu m'am dus cu Pătruț la spital, în oraș. A chinuit bietul, o săptămână, ba își venise în ori.

— Vai de mine și de zilele mele... zicea el, ca un om mare — maică dragă, maică dragă...

Dar rana i-a fost de moarte și — la săptămâna a murit.

Ce să-ți mai povestesc: Poți acum că vezi și dumneata că nu-i femeie mai fără noroc ca mine. Numai eu numai capăt cărți roșii dela postă... Vai — și altcum ar trebui să fie... Ar trebui să fiu și eu acum cu gândul pe la Galitiia... Să pășesc și eu trenurile — ca alte femei mai norocoase ca mine — și numai odată să-l văd venind acasă rănit... Și să mă duc plângând la el în spital și să-i sărut ranele lui cele dulci... Și apoi să se facă iar sănătos — și să meargă iar la Galitiia, iar eu să-l petrec plângând la tren. Să am și eu pentru cine să plâng.

— Că vezi părinte — numai eu n'am după cine plânge...

Septimiu Popa.

ritul D-voastră de judecată clară. Și veți vedea unde sunt interesele noastre“.

Discursurile acestea au provocat mare senzație în cercurile politice din România.

Comanda supremă franceză anunță începerea ofensivei în Balcani. — Cartierul general francez a dat următorul comunicat: Aliții din nou încep ofensiva în Balcani, care va avea ca caracter nu numai de apărare, ci va fi esoperea planului da războiului, lucrat de aliați în conferința din Londra.

Trupele retrase de pe insula Galipolli ententa le va întrebuița ca întăriri pentru armatele din Balcani. După părerile cercurilor militare din Salonic, comanda peste trupele cari operează în Macedonia va lua-o Joffre. S'au luat dispoziții în vederea sosirii trupelor sârbești la Salonic, cari încă vor fi trimise pe front.

Tonul energic al Suediei față de Anglia. — „Times“ anunță, că Suedia își menține cererea de-a i-se libera pachetele poștale secestrate, din care multe conțineau caucine, argumentând că poșta dintre două state neutre e inviolabilă.

Ziarul se așteaptă la agravarea conflictului, pentru cazul când Anglia n'ar ceda.

Ziarul „Deutsche Tageszeitung“ comunică după o declarație a unui căpitan suedez sosit din Anglia, că guvernul englez ține în secret represaliile Suediei, ceea ce face cu toate lucrurile neplăcute. Nu se știe în Anglia nimic despre reținerea poștei engleze în Suedia.

Spania mobilizează. — „Daily Express“ anunță din Newyork, că Spania face mari cumpărături de munițiuni în America. Cu cumpărăturile este însărcinată o comisiune specială compusă din 5 persoane. În vederea acestor achizițiuni s'a deschis un credit de 6 milioane de livre sterline la o bancă din Newyork.

Lumea se întreabă mirată, de ce face Spania acum cumpărături de munițiuni când după războiul prețurile lor scade cu 50%. Conspaniol din New-york a răspuns la aceasta întrebare, afirmând că cumpărăturile sunt în legătură cu încordarea relațiilor dintre Spania și Portugalia.

Războiul european.

În Galiția ostică luptele sunt în creștere, anunță comunicatul lui Höfer, Rușii, afară de frontul Basarabiei și cursul Nistrului, au luat ofensiva și pe frontul dela Stripa, care probabil se va estinde și în Wolhinia de unde rapoartele mai noi ne aduc știri despre mici atacuri și dueluri de artilerie.

Atacurile repetite ale rușilor s'au prăbușit de focul bateriilor noastre în mai multe rânduri, în alte secțiuni au fost zădărnice pin focul infanteriei și mitrailezelor noastre. La capul de pod dela Burkanov inamicul a avut o pierdere de 800 morți și mulți răniți. 1200 ostași prizonieri au fost aduși în Galiția ostică.

Pe frontul italian de câteva zile e o vie activitate strategică. Pe frontul dela Tirol italienii au îndreptat contra armatei noastre mai multe atacuri, cari au fost opăcite de atacurile artileriei noastre. Pe culmile ce se estind spre nord de pasul Tonale italienii folosindu-se de steagul din Genf, au voit să construească piedecel de sârmă. Apucătura aceasta injustă nu le-a succedat, focul artileriei noastre i-a silit să-și întrerupă lucrările.

Lupte marcante pe frontul apusean de câteva zile se dau la Hartmannsweilerkopf, care a fost cucerit de francezi. Recentele rapoarte vestesc, că trupele germane din nou au ocupat toate tranșeele de pe culmile dela Hartmannsweilerkopf. Pe celelalte secțiuni se dau ducele de artilerie și atacuri de aeroplan.

Diverse.

Generalul Kövess a fost decorat cu ordinul „Pour le merite“ Numărul recent din foaia oficială anunță, că Majestatea Sa a dat voie generalului de infanterie Kövess să primească și poarte ordinul „Pour le merite“ cu care a fost decorat de Impăratul Germaniei.

Concedierea profesorilor și învățătorilor. „Bud. Tud“ primește din loc competent informația, că ministrul de culte și instrucție publică a edat, în conțelegere cu ministrul de război și honvezime, un rescript prin care se dispune concedierea profesorilor și învățătorilor dela serviciul de arme pentru aceea, cari ca neapți pentru a fi duși pe front au fost împărțiți la servicii ușoare (cancelarii). Profesorii și învățătorii puși la servicii de pază nu se bucură de acest favor. În unele cazuri, când e de lipsă concedierea acestor, ministrul se va întrepune și pentru concedierea lor. Profesorii și învățătorii, cari au înaintat rugări pentru absolvarea dela armată nu sunt obligați să se prezinte la serviciu, până când nu primesc dela ministru răspuns referitor la absolvare. La cazul când ar fi chemați la serviciu, autoritățile didactice sunt îndreptățite să-i deie un certificat prin care se arată, că respectivul e aplicat în serviciu public și și-a înaintat cererea de absolvare.

Mersul tratativelor româno-bulgare. În vederea tratativelor pentru efectuarea transitului mărfurilor românești adate la Salonic, ca și pentru Bulgaria, guvernul Bulgar a trimis un delegat la București, dl inginer Caracaceff

Delegatul bulgar a avut o primă întrevedere cu d. Alex. Cottescu, directorul c. f., dând o serie de informațiuni asupra modalităților cu care s'ar putea efectua aceste tranzite. Cum însă atârna și de guvernul grec și de englezi, cari stăpânesc azi portul Salonic, unde se află depozitate cele o mie vagoane cu mărfuri pentru România, d. Al. Cottescu a avut o întrevedere și cu cei doi miniștri ai acestor țări, în București. În le-

gătură cu cele ce urmează a-se aranja, delegatul căilor ferate bulgare a plecat pentru câteva zile la Viena și Budapesta, pentru a lua înțelegere și cu căile ferate ale acestor țări.

După informațiunile pe cari le avem, tratativele cu guvernul bulgar se vor aranja cu bine și mărfurile românești, vor fi tranzitate din Salonic prin Occliar, și de aici via Oboriștea la Bazargic.

„Deutsche Bank“ cumpără proprietăți în Ardeal. În ziarele maghiare cetim următoarele: După informațiile primite „Deutsche Bank“ a cumpărat, cu un milion și jumătate coroane, domeniul de lângă Teiuș a contelui Wesselényi. „Deutsche Bank“ se estinde în Ardeal după un anumit program. Pe lângă cumpărarea gazurilor subpământene, ia în proprietate, pentru colonizarea elementului săsesc, și domeniul lui Wesselényi; domeniul va fi parțelat, dar încă nu avem informații de unde vor fi recrutați coloniștii. Probabil, că domeniul acesta „Deutsche Bank“ l-a luat în combinație pentru a edifica uzine pe el; la care coloniștii sași vor servi de bun material de lucrători. Întrebarea, că oare prin aceasta cum se va întări elementul maghiar din Ardeal, e o problemă a cărei rezolvare noi o încredințăm guvernului.

Internarea poetului indian Rabindranath Tagore. Marele poet indian, a cărui nume e cunoscut de lumea întreagă de trei ani când a fost premiat cu marele premiu „Nobel“, s'a decis să călătorească la marea expoziție dela Sanfrancisco. După știrile ziarelor din Sanfrancisco autoritățile engleze au ordonat ca poetul indian să fie deținut și internat în Calcutta. Deținerea s'a ordonat probabil, fiindcă Rabindranath Tagore, în o adunare publică s'a revoltat contra procedurii nedemne a Angliei față cu poporul hindu.

Un act dureros. Pe un tramvai electric din Budapesta călătoria un ofițier de artilerie. La un semn dat de ofițier se apropie ordonanța căruiă îi șoptește ceva la ureche. Ordonanța scoate din paltonul ofițierului batista și îi șterge fața. Personal de pe tramvai un moment a privit tăcut scena aceasta și ne dându-și seamă a is bucnit în răsate. Ofițierul s'a aprins la față cu vocea înaltă a ordonat soldatului să-i ia paltonul de pe umeri, sub care era un trup lipsit de brațe. A urmat o tăcere de durere și compătimitoare. — Nu ți-am spus, mai bine să mă puști, decât alții să rădă de mizeria mea. Ochii privitorilor sau umplut de lacrimile compătimitorii și a rușinării. La proxima stațiune călătorii părăsesc tramvaiul și numai ofițierul mutilat cu ordonanța în continuă drumul.

Posta Redacțiunii.

C. Con. O. G. Articolul îl publicăm cu unele abrevieri. Estenziunea ziarului și ideile suferie din art. ne-au silit să facem prescurtări afiate de potrivite. Asupra cazului amintit în scrisoare să ne trimiți un articol separat. Salutări!

Frumos cadou de sărbători:

Alexandru Ciura: *În război*, schițe. 1 Cor.
Oct. Prie: *Jertfe* piesă dram. în 4 acte. 1 Cor.
„ *O viișoară* piesă pop. în 3 acte. 60 fil.

Se află de vânzare la *Librăria Semin. din Blaj* precum și la toate *Librăriile românești din țară*.

Proprietar, editor și Redactor responsabil
Ioan Suciu.